

világ zsidó szervezetei között teremtett és tartott fenn összeköttetést. Szoros kapcsolatban állt a Jewish Agency isztambuli irodájával, amelyet Chaim Barlas vezetett⁸⁴ és Nathan Schwalbbal, a Haluc svájci megbízottjával.⁸⁵ Szorosan együttműködött a pozsonyi Munkacsoport képviselőivel,⁸⁶ továbbá Lengyelországban földalatti tevékenységet végző jó néhány zsidó vezetővel. 1944–45-ben ezek a kapcsolatok kibővültek és kiterjedtek más nagy zsidó szervezetekre is. Így érintkezés teremtődött a Joint, valamint az American War Refugee Board, azaz az Amerikai Háborús Menekültügyi Hivatal képviselőivel Svájcban (lásd a 29. és a 31. fejezetet). Ezeken a csatornákon nemcsak anyagi támogatás áramlott, hanem információk is, levelek, újságok továbbítottak ily módon, és beszámolók a táborokban és gettókban uralkodó állapotokról. A Springmann szervezte futárszolgálat még jobban kiépült, és nagyszerűen működött. 1943 vége felé már olyan emberek is közreműködtek, akik

- a magyar külügyminisztérium hivatásos diplomáciai futárszolgálatában dolgoztak;
- az európai semleges államok diplomáciai futárszolgálatában dolgoztak;
- a német és a magyar vezérkar hírszerző osztályának dolgoztak.⁸⁷

Említsünk meg néhány nevet a Vaada fontosabb kapcsolatainak és futárainak köréből: dr. Schmidt, a Bécsben székelő Abwehrstelle III. „F” budapesti csoportjának feje, Winninger (alias Duftel) József, egy zsidó származású magyar, dr. Rudi Sedlacek, Rudi Scholz és Erich Popescu (alias Werner), mindhárman a Wilhelm Canaris tengernagy vezetése alatt álló német kémelhárításnak, az Abwehrnek az emberei voltak. Bágyoni Ferenc hadnagy a magyar katonai hírszerzéstől, Garzoly József alezredes, magyar vezérkari tiszt. A futárok közül messze kimagaslott színes egyéniségével Grosz Andor (Bandi), alias Andreas vagy Andre György, aki Andreas Grenier néven is szerepelt. Több szervezetnek is dolgozott, így az Abwehrnek, a magyar katonai hírszerzésnek, az SS-nek, az angolszászoknak és a Vaadának is. 1944-ben vált ismertté, amikor Joel Brand társaságában ő is részt vett az „emberleleteket árúért” alku előkészítésében.⁸⁸ Legtöbbjük szemben állt a nácikkal, szolgálataikért pénzt kaptak, és többnyire kiszolgálták gazdáikat is. A Vaada vezetőinek üzeneteit rendszerint eljuttatták a németek kezébe, amennyiben pedig magyar volt az illető, akkor a magyar hatóságoknak.

Ezeknek a kapcsolatoknak és futároknak a révén a Vaada Budapesten az összekötő kapocs szerepét töltötte be a pozsonyi, isztambuli, svájci zsidó képviselők között, és oroszlánrészre volt abban, hogy a szabad világ megtudhassa, mit művelnek a nácik a zsidósággal. Bonyolította a levele-